

Acció social comunitària

PROGRAMA PER FOMENTAR LA INTEGRACIÓ DE LA COMUNITAT GITANA IMMIGRANT

ATENCIÓ A LES FAMÍLIES

La Fundació Secretariat Gitano (FSG) desenvolupa el **Programa de Foment de la Integració del Col·lectiu Gitano Immigrant Procedent de Països de l'Europa de l'Est** des de l'any 2006. És doncs, el quart any del Programa, quatre anys en el que s'ha acumulat força coneixement i experiència.

Els resultats assolits però, estan encara força lluny de la plena inclusió social, benestar i igualtat d'oportunitats per a aquestes famílies fonamentalment per dues raons: la situació de partida amb que viuen entre nosaltres les famílies *Rroma*, i en segon lloc, per la manca de suport i la soledat amb la que es treballa amb i per a aquestes famílies.

PERSONES ATESES 2009

	FAM.	ADULTS	INFANTS	TOTAL
Projecte Promoció escolar	53	70	106	300 persones
Altres	20	64	45	
Total	73	134	151	73 Famílies

S'ha treballat amb 73 famílies que representen unes 300 persones. Cal assenyalar que hi ha famílies amb un seguiment d'alta intensitat i/o des de fa 2 anys i d'altres en canvi amb les que s'ha realitzat una intervenció puntual.

RESIDÈNCIA	PROCEDÈNCIA	OCUPACIÓ	POBL. ESTIMADA	DOMICILIS
Guinardó	Tanderei / Fetesti	Mendicitat	40	4
Roquetes/ Verdum	Tanderei	Mendicitat	35	3
Sants	Tanderei	Mendicitat	18	2
Besòs mar	Tanderei	Mendicitat	12	1
Poble Nou	Buzau	Mendicitat i ferralla	40	2
Bon Pastor	Murgeni	Mendicitat i ferralla	20	1 assent.
Sant Andreu	Murgeni	Mendicitat i ferralla	12	1 assent.
Poble Nou	Alba Iulia	Mendicitat i ferralla	30	1 assent.
Sants	Alba Iulia	Mendicitat i ferralla	24	2
Santa Coloma	Murgeni / Becesti	Mendicitat i ferralla	100	7
Badalona	Murgeni	Mendicitat i ferralla	171	13
Badalona	Tanderei	Mendicitat	206	17

Estimació total de persones *Rroma* que viuen i/o treballen a Barcelona que es té constància, amb diferents nivells de relació educativa i d'intervenció: **628**

Objectius Generals del Programa

1. Identificar nous fluxos migratoris de famílies d'ètnia gitana procedents de països de l'est d'Europa
2. Realitzar el seguiment de les principals característiques del projecte migratori (reagrupament, mobilitat, expectatives,...) de les famílies dels diferents grups d'origen ja assentades a l'Àrea Metropolitana de Barcelona
3. Acompanyar les famílies en la utilització normalitzada dels serveis públics
4. Detectar i donar suport a les famílies en situació d'indigència i/o assentaments il·legals, especialment en les que hi ha presència d'infants
5. Generar confiança amb les famílies detectades per tal de poder establir plans de treball que afavoreixin la seva promoció i inclusió social
6. Mantenir la eficàcia i l'eficiència del programa i els seus projectes d'intervenció
7. Millorar qualitativament els indicadors d'èxit del programa un cop s'hagi garantit la ràtio que possibiliti l'estandart de qualitat
8. Ajustar els projectes a les possibilitats que permetin les col·laboracions institucionals que es construeixin
9. Dissenyar noves propostes d'intervenció, projectes i metodologies adreçades als grups diana i a la conjuntura que es produeixi en relació a aquestes famílies
10. Iniciar accions de participació comunitària per fomentar la cohesió social i millora de la convivència en els barris on resideixen les famílies rroma.

INDICADORS PROJECTE DE SUPORT A L'ESCOLARITZACIÓ

INDICADORS ESCOLA	TOTAL	FONT MESURA
Nº famílies en seguiment	53	Fitxa família
Nº d'infants en seguiment escolar	106	F. seguiment
Nº d'infants sense escolaritzar Badalona	25	F. seguiment
Nº d'infants escolaritzats fora de termini	33	OME
Nº escoles que col·laboren	8	F. seguiment
Nº de famílies reunides amb els tutors o equip directiu escoles	4	F. seguiment
Nº d'infants que participen en espais de lleure	9	F. seguiment
Nº d'acompanyaments a l'escola (secretaria, compra material, etc.)	25	F. seguiment
Nº de comissions socials i d'absentisme	12	Actes

Desenvolupament del Programa

Un dels principals elements clau del Programa continua sent el treball de carrer ja que la proximitat i la confiança construïda amb les famílies és el principal tret diferencial del Programa. Continua vigent la hipòtesi inicial de que bona part de les famílies roma no utilitzen, o no ho fan adequadament, els serveis públics ordinaris que tenen a l'abast. Apropar-se i conèixer les seves necessitats i demandes és la millor manera per poder connectar-los a la xarxa i societat d'acollida.

La proximitat i el treball de carrer permet també realitzar un diagnòstic permanent de la situació, anàlisi de necessitats i propostes metodològiques ajustades.

L'equip de treball:

A nivell tècnic i humà disposem d'un equip molt sòlid que està convençut de tasca realitzada diàriament, tenint en compte les permanents frustracions que genera haver de treballar amb persones que estan permanentment en situacions de crisi, i que els avenços acostumen a concretar-se en "una reducció de danys" i no pas en la seva promoció personal i familiar.

Aquest any però, a nivell general de l'equip, podem destacar 2 elements: el fet positiu és haver disposat durant tot l'any 2009 de la figura

del mediador intercultural; L'element negatiu és que gairebé durant tot l'any en comptes de 4 professionals s'ha comptat amb 3. Això s'ha degut a que 1 professional ha hagut d'assumir altres responsabilitats en la entitat.

▮ Les demandes rebudes:

Tal i com mostren les dades s'han registrat 146 demandes durant l'any 2009

- Un 66,44% de demandes es continuen rebent a partir del treball de carrer, ja sigui a les places on es reuneixen habitualment o en els domicilis que es visiten. Així doncs el treball en medi obert continua sent la millor metodologia d'accés i contacte per conèixer quines són les necessitats.
- Un 22,6% de les demandes s'han rebut per part de persones que directament s'han posat en contacte amb el Programa (per telèfon o directament al personal tècnic). Creiem que és una dada significativa que indica que en força situacions el Programa esdevé un referent per a ells davant de dificultats.
- Gairebé en un 11% es reben demandes per part de professionals de diferents serveis ja sigui perquè les famílies nomenen algun dels membres de l'equip tècnic, com també, en determinats serveis, davant d'una primera experiència d'una família roma que es troba desorientada i inicia una recerca de suport que sovint acaba arribant al Programa.
- Prop del 40% de demandes rebudes tenen a veure amb la salut, i molt especialment amb la salut sexual i reproductiva, ja sigui per a seguiment d'embarassos, com per a la utilització de mètodes anticonceptius. L'any 2008 tan sols va ser un 28%, per tant, es considera que amb el temps i el "boca orella" en aquest aspecte hi ha hagut canvis molt significatius.

- Un 14% de demandes han estat per a l'escolarització dels fills, la meitat que l'any anterior (28%), aquest fet respon a diferents raons: des del Programa s'ha estat molt proactiu en la detecció i acompanyament de menors desescolaritzats, per tan no s'ha esperat a rebre cap demanda; per un altre costat, les noves arribades de famílies han vingut tan sols amb nadons o sense fills, per tan, de moment no tenen aquesta necessitat.
- Prop d'un 20% (semblant a l'any anterior) de demandes tenen a veure amb suport davant de problemes o crisis puntuals: denúncies, gestions, conflictes.
- Una dada especialment significativa és que tan sols un 2% de demandes registrades han estat per a la recerca de feina, creiem que això és degut a diferents raons:
  - La conjuntura econòmica actual provoca que no hi hagi cabuda per a persones amb tant ínfima ocupabilitat, per tan no s'ha estat massa proactius en aquest àmbit
  - Les formules de subsistència marginal que utilitzen aquestes famílies els ofereixen els ingressos mínims de subsistència amb la immediatesa sentida i necessària
  - Els procediments de recerca activa de feina estàndards no son eficients ni aquestes persones els perceben útils

ACCIONS REALITZADES

	ACOMP.	ASSESS.	MEDIACIÓ	TOTAL
Gen.	16	4	1	21
Feb.	8	2	1	14
Març	10	8	2	23
Abril	9	3	2	12
Maig	4		2	4
Juny	9	1		10
Juliol	8	4	3	17
Agost	5		1	8
Set.	8	4	3	12
Oct.	5	3	1	8
Nov	6	5	1	12
Des.	3	2	2	5
2009	91	36	19	146
%	62,33	24,66	13,01	100,00

Metodologia

Treball de carrer:

El treball de carrer és el que possibilita:

- Guanyar la confiança
- Treballar des de la proximitat
- Flexibilitzar accessos
- Apropar posicions
- Capacitat de detecció
- Capacitat de connexió
- Facilitat per a la inclusió
- Participació dels propis actors socials
- Treballar en el territori
- Treballar amb la comunitat

Creiem que el treball de carrer és tant necessari com pot ser insuficient ja que també presenta limitacions i dificultats, per exemple treballar sense demanda o la “baixa exigència” envers les famílies que sovint es pot produir al vell mig d’una plaça o a casa d’una família. És per aquests motius que cal complementar l’activitat amb altres tipus d’actuacions i sobretot afegint constància i intensitat en l’acompanyament familiar.

Acompanyament familiar integral:

Cal un acompanyament integral i intensiu que doni coherència al rol d’agent educatiu de suport, confiança i proximitat. Naturalment no es pot donar solucions a totes les qüestions i problemàtiques, però si ser amb ells quan és necessari i acompanyar-los a on calgui en cada moment, a la vegada que s’avança en l’autonomia de les persones per adreçar-se on correspon quan torni a necessitar alguna cosa semblant.

Treball en xarxa: espais de participació:

Entenem que des del Programa no es pot resoldre gairebé res, a més a més un dels seus principals indicadors d’èxit és que les famílies roma assolixin un ús adequat dels recursos existents.

Una bona manera de fer-ho és participant en diferents espais de treball en xarxa i de

coordinació tècnica per tal d’incloure algunes especificitats que afecten els roma en la presa de decisions de cara a la millora del funcionament dels serveis. Durant aquest any hem estat presents de manera activa en:

OCUPACIÓ:

INDICADORS INSERCIÓ LABORAL	ACUMULAT	FONT MESURA
Assistència a l’espai del barri de La Salut – Classes Castellà	27	Registre FSG–Base de dades Acceder
Derivacions formatives	23	
Derivacions Acceder	14	

Curs d’auxiliar de reciclatge

Amb l’Ajuntament de Badalona s’havien tingut diferents converses partint d’una anàlisi de l’ocupabilitat “general” dels roma que resideixen a Badalona. Des del servei d’ocupació municipal es va proposar reservar un curs d’auxiliar de reciclatge adreçat a homes i dones *Rroma* de Badalona, realitzat per la Fundació Formació i Treball.

El curs ha estat un fracàs molt considerable que ha de servir d’aprenentatge molt interessant.

- 58 alumnes/as preseleccionats
- 22 Entrevistes realitzades
- 8 Manifesten estar interessats/ades
- 7 assisteixen el primer dia
- 1 finalitza el curs

Elements de reflexió i aprenentatge:

- La metodologia ha estat força ajustada a les necessitats del perfil, hi ha imperatius formals i límits que no s'han pogut modificar, però en línies general s'ha de destacar que no se'ls ha pogut posar més facilitats, especialment l'Ajuntament de Badalona
- La lògica d'un curs implica un certa visió de futur, capacitat d'anticipació i inversió que no connecta amb els roma tant per manca de visió/motivació com per les necessitats de recaptació diària per a la subsistència familiar
- Les necessitats i situació de precarietat no facilita poder realitzar la inversió en formació que se'ls hi proposa
- La formació becada semblava ser la única aportació metodològica que podia facilitar l'acceptació, però tant la quantia econòmica com els terminis de pagament no han permès que l'incentiu fos suficient
- Pagar per formar-se (i més en temps de crisi), és una proposta metodològica poc sostenible tècnica i econòmicament, per tant, futures actuacions d'inserció laboral han de partir de:
  - Perfils molt concrets i amb intens treball previ
  - Programes de treball assistit
- Les principals causes que verbalitzen o intuïm que han causat no haver continuat són:
  - No m'interessa (proposta de futur difícil de visualitzar i anticipar, i, sense expectatives de remuneració adequada)
  - Si vaig al curs no guanyo per menjar i el pis
  - “pressió de grup”
  - Frustració i desmotivació davant un context formatiu, tot i amb l'adaptació curricular, el punt de partida i les experiències formatives són ínfimes.

Programa *Acceder*

La participació de persones roma en el Programa ha estat:

- 8 persones arriben a *Acceder*
- 6 no sostenen itineraris
- 1 recerca activa de feina
- 1 noia realitza un curs de formació

Malauradament, aquests resultats i tot i l'aprenentatge que ha suposat en l'àmbit de la inserció laboral, obliga a fer una reflexió molt més profunda, dissenyar noves propostes i metodologies per a la inserció laboral, ja que en cap cas es pot atribuir tota la responsabilitat a la conjuntura econòmica actual.

Hi ha altres elements crítics que tenen a veure amb les expectatives de les persones, els recels i desconfiança envers la societat majoritària i les necessitats immediates d'obtenir ingressos.

MEDIACIÓ INTERCULTURAL

A partir del mes d'agost de 2008 l'equip compta amb la figura del mediador intercultural al Programa de Foment de la Integració del Col·lectiu Gitano Immigrant Procedent de Països de l'Europa de l'Est, figura la qual està subvencionada pel Pla

Integral per al Poble Gitano del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

La incorporació a l'equip d'aquest professional afegeix un plus qualitatiu en les diferents actuacions que es duen a terme, així com el fet que significa un primer per la participació de la comunitat gitana procedent de països de l'est d'Europa en el teixit social de Catalunya.

A l'hora de recollir tant la feina realitzada pel mediador així com els resultats obtinguts, cal prendre en consideració que la mediació intercultural la realitzen tots i cadascun dels membres tècnics de l'equip, no només el mediador Rom.

Aquesta intervenció a partir d'un equip intercultural amb la participació de tots i totes, per un costat aporta qualitat a la feina, però per un altre banda fa que sigui difícil poder discernir entre la feina del mediador i la de l'equip en general. Tot i aquesta dificultat val a dir que la incorporació del mediador en l'equip ha significat un plus de qualitat i capacitat d'intervenció de l'equip.

Els límits d'intervenció de cada professional poden ser diferents en ocasions, la complementarietat que aporta un equip intercultural permet doncs arribar fins i tot més enllà d'on acostuma a poder fer-ho un mediador/a rom.

▮ Tasques realitzades i assumides amb major grau per part del mediador:

- 15 Mediacions en conflictes interculturals
- 4 Mediacions comunitàries
- 12 Derivacions al Programa *Acceder*
- 12 Entrevistes d'acollida al servei
- 7 Derivacions a programa formatiu extern
- 12 Actuacions de traducció
- 52 Acompanyaments a recursos de la xarxa
- 75 Diagnòstic permanent: cens d'habitatges i famílies roma

- 4 Sortides de lleure per adults (organització)
- 5 Participacions en xerrades per a tècnics/ques
- 2 Participacions en xerrades per a veïns/es
- 45 Demandes rebudes
- 10 Seguiment de casos

▮ El perfil professional del mediador intercultural:

Amb freqüència s'entén la mediació com un simple procediment i/o tècnica amb regles que poden aplicar-se als conflictes entre dues parts per tal de trobar solucions. Però aquesta manera d'entendre la mediació obvia la complexitat de determinats contextos socials.

La figura del mediador intercultural com un tercer actor aliè però inserit en la dualitat de la confrontació, incorpora a la disputa o al conflicte una altra dimensió.

Malauradament, a Catalunya no disposem de masses professionals de la mediació i/o la intervenció socioeducativa que siguin Roma gitanos de l'est; per tant, la selecció i capacitació professional del mediador ha estat un procés complex i amb molts riscos, fonamentalment a l'inici, però amb un resultat extraordinari que ni en les hipòtesis més optimistes es pensava assolir.

La manca de competències tècniques en el moment de la selecció ens obligà a centrar-nos en les competències transversals, el potencial d'aprenentatge, i molt especialment en els valors personals dels candidats i candidates. Sense una selecció curosa i un "tutelatge" professional i personal permanent des de la dinàmica professional de l'equip no s'hagués pogut avançar tant ni amb tanta qualitat.

El procés de capacitació professional per al desenvolupament de les competències tècniques requerides per a la mediació intercultural progressa molt adequadament.

El màxim potencial aportat per la persona contractada es situa en la recuperació del valor de la conversa, la paraula, la utilització de la pròpia biografia i la creativitat, aplicada a la vida quotidiana.

A la resta de l'equip la incorporació d'un mediador amb aquest perfil ens ha servit per a refermar la nostra metodologia intencionadament apartada d'aquella cultura tecnològica que abunda en la pràctica social.

La creativitat social també està relacionada amb la sensibilitat i la capacitat d'escoltar i entendre, en definitiva de la proximitat.

INCLUSIÓ SOCIAL I HABITATGE

L'habitatge és una necessitat social de primer ordre i, com a tal, un dels drets fonamentals per a les persones. Però a més a més, habitatge i entorn juguen un rol central en els processos d'exclusió/inclusió social dels grups i de les persones més desfavorides.

En el cas de la comunitat *Rroma*, l'adversa evolució del mercat immobiliari i del mercat laboral, i la inacció de les administracions públiques competents han consolidat les situacions de sobreocupació, amuntegament, inestabilitat, explotació, barraquisme puntual, etc.

L'infrahabitatge és el denominador comú de les situacions que coneixem dels gitanos romanesos a l'àrea metropolitana i Barcelona (59 habitatges detectats i visitats). A més, s'ha de sumar la precarietat jurídica d'unes vivendes que, en la seva majoria, estan en procés d'embargament i que, moltes vegades, no tenen coberts els serveis col·lectius, els subministraments o l'equipament.

Les queixes provinents de la comunitat rom que ens arriben a al Programa són les relacionades amb

els elevats preus que s'han de pagar en el mercat de lloguer al que tenen accés. S'ha comprovat tant aquestes queixes com la situació d'abús davant d'unes vivendes de baixa qualitat que ofereixen també unes minvades condicions d'habitabilitat.

Les relacions socials de proximitat (de convivència mes enllà del propi grup) són condicionades per dos factors fonamentals:

- Les condicions d'amuntegament dels habitatges: factor que altera i dificulta la convivència a nivell d'escala dels pisos i que, per tant, és una primera font de conflicte o de preocupació per a la resta de veïns de l'escala
- L'ús dels espais públics: els espais oberts propers als habitatges, percebuts com escenari natural per a trobar-se, i la manca d'espai als pisos per a fer-ho, fan que el temps d'oci es desenvolupi a les places dels barris

Aquesta presència intensiva al carrer, i la conseqüent visibilitat de la comunitat, es percep com una autèntica invasió per part dels antics veïns que es repleguen i abandonen l'espai comú veïnal. Alguns comportaments incívics radicalitzen el posicionament veïnal, i situen les relacions en un pla de conflicte que, per tant, és incapaç de generar relacions positives.

Per aquestes raons s'ha començat a desenvolupar la línia d'intervenció en habitatge dins del marc del Programa de Foment de la Integració Social de les Famílies Gitanes de l'Est d'Europa.

Els objectius generals del projecte són:

- Treballar per a la integració plena, personal i social de les persones pertanyents al col·lectiu rrom
- Incidir en la construcció de polítiques efectives d'accés a l'habitatge per a les famílies gitanes

procedents de països de l'Europa de l'est, que contemplin les diferents situacions de vulnerabilitat

Els objectius específics són:

- Assessorar i acompanyar al col·lectiu de persones beneficiàries per a l'accés i manteniment de l'habitatge
- Reduir les situacions de conflictes veïnals i de convivència relacionats amb famílies rrom
- Mantenir el diagnòstic de situació
- Construir un marc de col·laboració amb les administracions competents per tal d'aportar el nostre coneixement de la situació global del col·lectiu rrom, més enllà de les persones beneficiàries.

▸ Elements de diagnòstic i d'intervenció

Malgrat les metodologies de proximitat de la nostra intervenció i els èxits de les actuacions, hi ha moltes situacions d'exclusió social i pobresa que estan provocades per múltiples factors intrínsecs i extrínsecs, que són molt difícils

d'abordar des de la solitud del nostre treball i a les que no s'està donant resposta des dels recursos ordinaris competents.

S'ha incidit en l'àmbit de l'habitatge amb les mateixes famílies que fem la resta de la intervenció social: amb accions de mediació, d'acompanyaments a assessoraments jurídics, realitzant reparacions domèstiques, etc.

Aquest treball de proximitat ens ha permès conèixer l'evolució de la situació de la comunitat rrom envers l'habitatge. Aquesta es pot sintetitzar en una situació de precarietat, inestabilitat, i, moltes vegades, de manca de drets.

Aquest any s'han fet evidents les conseqüències de la profunda crisi del sector de la construcció. Hi ha un percentatge molt elevat d'habitatges registrats que estan afectats per processos d'embargament, amb situacions legals molt complexes i que generen una gran incertesa. Podem afirmar que un 50% dels habitatges es troben en aquesta situació.

▸ Indicadors numèrics

Tenim dissenyada una fitxa que ens permet sistematitzar el treball de l'observatori de vivenda.

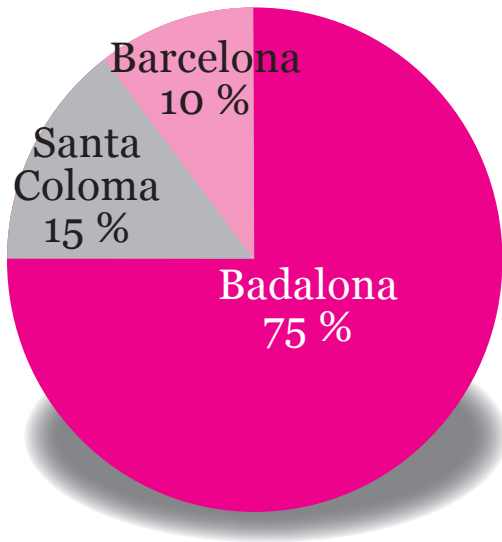
Així podem identificar els domicilis pel barri, les tipologies, les característiques de l'habitatge, la mobilitat, etc., i vincular-los amb la procedència dels ocupants (en relació als llocs d'origen, a les formes de relació, etc.).

Algunes dades:

- Quantitat de pisos registrats a la nostra base de dades: 59
- Domicilis sense canvis respecte 2008: 32
- Quantitat mitjana de persones per pis: 18
- Estatus de la propietat: 96% pisos de lloguer 4% pisos de propietat (2 pisos, un de ells en procés d'embargament)

DISTRIBUCIÓ DEL HABITATGES IDENTIFICATS

NUMERO HABITATGE REGISTRAT '09

Gener	48
Febrer	48
Març	48
Abril	41
Maig	48
Juny	48
Juliol	51
Agost-Setembre	53
Octubre	56
Novembre	63
Desembre	66

Cal aclarir que els contractes existents sempre son contractes privats, fets entre les parts, sense registrar, i moltes vegades amb errors que els fan no vàlids legalment. La forma de pagament gairebé sempre es fa en mà i sense rebut, un altre factor d'absència de drets.

La major concentració en el municipi de Badalona continua essent una realitat molt evident

SORTIDA AL PARC D'ATRACCIONS DEL TIBIDADO

El 17 de juliol de 2009 es va realitzar una sortida al parc d'atraccions del Tibidabo amb famílies *Rroma*-gitanes immigrants. En total van beneficiar-s'hi 40 infants, 15 adults i 8 bebès.

Aquesta activitat ha estat possible amb el finançament de la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya i de la Direcció d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona

La motivació inicial de la sortida era poder oferir una "festa de fi de curs" per als 68 infants dels que s'ha realitzat el seguiment en la seva escolarització en el marc del projecte que finança el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Entenem que l'èxit del projecte i la manca d'experiències positives i agradables que sovint viuen aquestes famílies era una bona oportunitat de celebració.

Objectius de l'activitat:

- Oferir als infants i les seves famílies una activitat lúdica d'alt impacte i motivació
- Reconèixer i reforçar l'èxit del procés d'escolarització i educatiu
- Facilitar un espai d'oci i relació mare/pare-fill/ a diferent al quotidià
- Fer visible a l'opinió pública una imatge real i positiva envers aquest col·lectiu

Resulta extremadament complex escriure sobre les emocions, les cares d'alegria dels infants i els records que ens han explicat sobre aquell dia.

Des d'una dimensió tècnica hi ha alguns resultats que cal detallar:

- No s'ha produït cap incident en cap moment, ni a la trobada i camí cap al punt de recollida, ni a l'autocar, ni al parc; tampoc pel que fa als horaris i comportament.
- Tot i haver d'escoltar força comentaris de sorpresa i alguns desagradables per part de ciutadans anònims quan veien el grup de famílies Rroma, el comportament va ser absolutament correcte.
- Del total del grup hi havia famílies de 3 barris diferents i de 2 llocs d'origen diferent. Un dels riscos més grans que hi havia era la realització per primer cop d'una activitat grupal conjunta o mixta amb famílies procedents de Tanderei i de Murgeni.

Malgrat les clares diferències entre elles i sovint certes actituds poc positives, cal no hi va haver cap incidència rellevant.

VIATGE A ROMANIA

Com a experiència pilot, l'equip d'intervenció amb Gitanos de l'Est va viatjar a Romania per realitzar un treball de camp. També va participar la responsable del Departament Internacional de la FSG i el responsable del desplegament de l'Acceder a Romania.

L'objectiu principal del viatge era incorporar a la intervenció en el medi local el coneixement del context d'origen, que indubtablement condiciona els projectes migratoris i les pautes d'adaptació a destinació.

Hem visitats tres poblacions, Tandarei, Murgeni i Betesti, d'on procedeixen la major part de persones amb què s'està intervenint.

S'ha pogut establir contactes amb les famílies extenses dels immigrants que estan en el nostre medi, amb famílies que es coneixen d'aquí i que han iniciat el retorn als llocs d'origen i amb famílies que encara viuen entre nosaltres però estaven a Romania de vacances.

A partir de les observacions i informacions recaptades respecte a variables com l'ocupació, l'accés als recursos de salut, educació i habitatge, es pot tenir una aproximació als factors d'exclusió que acompanyen les famílies roma immigrants.

Relacionar-los amb les actituds, conductes, expectatives, potencialitats que es detecten aquí e ha de permetre entendre i orientar millor les nostres actuacions.

S'ha pogut comprovar l'heterogeneïtat de la situació dels roma, segons la població, temporalitat del projecte migratori i impacte d'aquest en la millora de les condicions de vida.

Finalment, es va tenir una reunió a Bucarest amb la Agentia Nationale Pentru Romi (ANR), l'entitat

local Pakiv i la FSG, en què s'ha presentat el nostre projecte d'intervenció a Barcelona i s'ha exposat les impressions del treball de camp per contrastar-les amb els tècnics locals.

També es va fer una descripció de quin va ser el procés de desplegament de l'*Acceder* a Espanya, abordant els criteris fonamentals i claus d'èxit, que han permès a aquest projecte ser reconegut com a bona pràctica. En aquest sentit es destaquen dues claus a tenir en compte: el model organitzatiu inicial que comptava amb un equip centralitzat que actuava de motor permanent, i el principi de transparència en la gestió.

Per la seva banda, els tècnics locals van presentar el projecte "Junts en el mercat laboral", que està iniciant el seu desplegament a Romania amb suport de la FSG

FORMACIÓ I ASSESSORAMENT TÈCNIC A DIFERENTS INSTITUCIONS

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

CURS D'APROXIMACIÓ SOCIOCULTURAL A LA COMUNITAT GITANA

Aquesta formació ha estat organitzada per la Diputació de Barcelona (Àrea d'Igualtat i Ciutadania) amb la col·laboració de la Fundació Secretariat Gitano i el GRAFO (Grup de Recerca en Antropologia Fonamental i Orientada) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Els destinataris d'aquest curs han estat treballadors d'entitats i membres actius de la FACCA (Federación de Asociaciones Culturales Cristiana de Andalucía) en Catalunya.

L'objectiu ha estat el poder crear, mitjançant una metodologia dinàmica i participativa, espais de reflexió entorn les possibilitats, eines i procediments de la comunicació i intervenció sociocultural, analitzant els diferents contextos culturals, especialment el de la cultura gitana.

Durant el curs s'han tractat diferents mòduls amb una gran diversitat de continguts, com ara l'educació i el treball, gènere i joventut, aprofundint també en d'altres contextos culturals i processos migratoris actuals al nostre territori, com és el cas dels gitanos de l'Est d'Europa. Tot plegat, ha permès reflexionar entorn les diferències culturals del poble gitano.

● Objectius

L'objectiu principal del curs ha estat el poder oferir una aproximació a la realitat sociocultural de la comunitat gitana, concretament aprofundint en el treball amb els grups de població de joves i dones

a partir d'experiències pròpies i casos concrets. Alhora s'han presentat experiències municipals que treballen dins de l'àmbit de la intervenció amb població gitana.

Amb tot això s'ha tractat de reflexionar i debatre entorn la important heterogeneïtat interna del col·lectiu, proporcionant eines que promouen la millora de les relacions interculturals i la resolució de conflictes.

La finalitat del curs ha estat doncs, fer una aproximació al context sociocultural del poble gitano, proposar i oferir estratègies d'intervenció amb la població gitana en general i amb els grups de joves i dones en particular. També s'han exposat bones pràctiques locals desenvolupades en aquest àmbit.

● Destinatari del curs

Totes les persones inscrites en el curs han estat tècnics de diferents Ajuntaments que intervenen professionalment en projectes i programes d'acció social, abraçant un ampli ventall de territoris i d'àrees de treball : educació, serveis socials d'atenció primària, mediació, dinamització comunitària i inserció laboral de població gitana.

Majoritàriament, aquest nou curs s'ha destinat a tècnics de diferents Ajuntaments, la major part dels assistents realitzaven la seva activitat professional a diverses localitats i zones de la província de Barcelona: barris de la ciutat de Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs, Badalona, Terrassa i Sabadell.

Hem de valorar positivament el fet que hi hagués una presència d'assistents majoritàriament tècnics, ja que va enriquir enormement el debat, la crítica i la construcció de nous models d'intervenció social, qüestionant l'assistencialisme dut a terme fins ara en àmbits com Serveis Socials.

El fet que no hi hagués participants gitanos, va permetre que molts dels assistents poguessin parlar obertament entorn els aspectes positius i negatius que envolten la cultura gitana.

● Assistència i seguiment dels participants

Han participat en aquesta primera edició del curs 28 persones, la majoria treballadors socials i educadors.

La mitjana d'assistència ha estat de 25 persones per sessió, un índex d'assistència molt alt (el 80%).

El nivell de motivació i interès dels participants ha estat excel·lent durant tot el curs i es valora molt positivament el nivell d'aprofitament de les sessions.

● Avaluació del curs per part dels participants

De les avaluacions realitzades, els participants valoren **positivament** els següents aspectes:

- La proximitat dels docents amb els alumnes
- L'experiència dels docents entorn la temàtica impartida i els coneixements a l'hora d'intervenir amb el poble gitano
- La varietat de perfils professionals dels participants en l'àmbit social
- La participació de ponents-professionals d'ètnia gitana.
- La metodologia emprada i la bona exposició dels continguts: El fet d'utilitzar casos pràctics i experiències reals per poder explicar estratègies d'intervenció ha facilitat l'enteniment de la matèria impartida
- El material audiovisual utilitzat i aportat, tant per facilitar la comprensió de la

temàtica, com per poder utilitzar-lo en el seu àmbit de treball

Per altra banda, a les avaluacions realitzades pels participants s'assenyalen com a **punts a millorar**:

- L'espai és molt reduït, falta il·luminació i la temperatura de l'aula és molt alta
- El temps dedicat al debat crític entorn la temàtica tractada és limitat: També s'assenyala que poder convidar com a ponents a educadors que treballin dins d'actuacions municipals enriqueiria les sessions de treball
- Hauria d'incidir-se més fermament en la intervenció amb les famílies, molt especialment entorn del tema de l'escolarització d'infants i adolescents gitanos, donant més eines i estratègies d'intervenció.
- Es proposa aportar el material abans de la sessió per tal de facilitar la consulta de dubtes i qestions als ponents durant la sessió
- Estendre el curs a d'altres cultures immigrades, com per exemple els gitanos romanesos

CURS D'APROXIMACIÓ SOCIOCULTURAL A LA COMUNITAT GITANA

Aquesta formació també ha estat organitzada per la Diputació de Barcelona (Àrea d'Igualtat i Ciutadania) amb la col·laboració de la Fundació Secretariat Gitano i el GRAFO (Grup de Recerca en Antropologia Fonamental i Orientada) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Durant el curs s'han tractat diferents mòduls amb una gran diversitat de continguts, com ara l'educació i el treball, gènere i joventut, aprofundint també en altres contextos culturals i processos migratoris

“L'objectiu del curs ha estat oferir una aproximació al context en el qual es produeix la mediació, aprofundint en les implicacions sobre els aspectes culturals, socials, econòmics i legals en les relacions interculturals”

actuals al nostre territori, com és el cas dels gitanos de l'Est d'Europa. Tot plegat ha permès reflexionar entorn les diferències culturals del poble gitano.

L'objectiu del curs ha estat oferir una aproximació al context en el qual es produeix la mediació, aprofundint en les implicacions sobre els aspectes culturals, socials, econòmics i legals en les relacions interculturals.

Tot això, proporcionant eines que promouen la millora de les relacions interculturals i la resolució de conflictes, alhora que s'ofereix coneixements i plantejaments de situacions que ajuden a tenir una perspectiva crítica i àmplia de la comunicació intercultural i que permeten una aproximació a l'exercici de la mediació.

A més s'ha debatut sobre la relació existent entre diferència cultural i desigualtat social.

● Destinataris del curs

Les persones participants a la segona edició del curs d'aquesta formació han estat treballadors d'entitats i membres actius de la FACCA (Federación de Asociaciones Culturales Cristiana de Andalucía) en Catalunya, majoritàriament persones d'ètnia gitana.

La major part dels assistents, amb un perfil molt heterogeni, s'ha desplaçat de diferents zones de la província de Barcelona: barris de la ciutat de Barcelona, Sabadell, Hospitalet de Llobregat, Badalona, i inclús de la província de Tarragona.

● Assistència i seguiment dels participants

D'un total de 25 preinscripcions fetes, han participat en aquesta segona edició del curs un total de **13 persones inscrites**, la meitat de les previstes al començament.

Dels 13 participants del grup, la majoria eren homes gitanos pastors o candidats a pastor a l'església evangèlica i la resta, aproximadament un grup de 5 dones joves, eren derivades d'una associació juvenil de gitanos de Barcelona. Tots ells van assistir des del principi de la formació, tot i que hem de ressaltar que l'assistència ha estat molt irregular per part d'un gran nombre de participants.

Estem parlant d'un índex d'assistència molt baix, gairebé un 35 % de persones inscrites, i que només 5 participants han assistit amb regularitat. No obstant, obtindran el diploma acreditatiu els i les participants que hagin assistit al 80% del curs. S'ha de dir que des de principi l'assistència al curs ha estat obligatòria.

● Avaluació del curs per part dels participants

Els participants al curs enumeren com a **positiu** els següents punts:

- La claredat d'exposició dels ponents així com el material utilitzat
- La bona predisposició i implicació dels ponents com a coneixedors de la cultura gitana i la seva professionalitat en l'àmbit de l'acció social.

- La participació del grup en les intervencions així com la bona relació entre els participants entre ells i amb els ponents a l'hora de compartir dubtes i qüestions
- La formació impartida sobre la Història del Poble gitano, que consideren important per poder ser referents dins la seva comunitat
- L'oportunitat de formacions com aquesta que els hi permetin obtenir un certificat per la millora curricular

Per altra banda els alumnes aporten com a **punts a millorar**:

- El poder aprofundir en alguns temes
- Que s'aporti més material audiovisual
- Les avaluacions haurien de ser posteriors al curs, ja que cada dia es fa molt pesat haver d'omplir les fitxes al finalitzar la classe
- Una exposició més fluïda i una expressió verbal dinàmica per part d'alguns ponents en les seves. Pel que fa la discursiva dels ponents també s'assenyala que la utilització del castellà facilitaria la comprensió de les exposicions, així com la utilització de més exemples pràctics sobre les temàtiques

SEMINARI AMB TÈCNICS/IQUES A MUNICIPIS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

En el marc del conveni amb la Diputació de Barcelona es va realitzar un seminari de capacitació per al personal tècnic d'alguns dels municipis on la FSG té convenis subscrits i en els que es realitzen actuacions, titulat "Els factors clau en els itineraris d'inserció sociolaboral de persones gitanes i en la prospecció empresarial".

L'objectiu ha estat transferir els coneixements i experiències entre els professionals municipals de L'Hospitalet de Llobregat, Montcada i Reixac, Badalona, el Prat de Llobregat i els tècnics de la Diputació de Barcelona.

Aquest seminari es va realitzar l'11 de desembre durant tot un matí, en el que van assistir membres de l'equip de Renda Mínima d'Inserció de l'Institut Municipal de Promoció de l'Ocupació de Badalona, el responsable del Pla d'actuació de Sant Cosme del Prat de Llobregat, tècnics de Serveis Socials del Ajuntament de Montcada i Reixac i tècniques del programa Urban de L'Hospitalet de Llobregat.

El programa es va estructurar en una part de ponències seguit d'un espai per l'anàlisi i la reflexió i posada en comú de conclusions.

Seguidament es van presentar experiències de prospecció i autoocupació que va aportar la FSG.

GENERALITAT DE CATALUNYA: SERVEI D'ASSISTÈNCIA I SUPORT TÈCNIC EN LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES I DINAMITZACIÓ DEL PLA INTEGRAL DEL POBLE GITANO

CONTEXT

El Pla integral del poble gitano:

El govern de la Generalitat va realitzar una aposta ferma per endegar una política integral dirigida al poble gitano de Catalunya, amb la voluntat de treballar conjuntament els diferents departaments de la Generalitat, les associacions gitanes i les entitats que treballen per al poble gitano, així com altres experts en diferents àmbits.

Però aquesta voluntat política és fruit d'anys, iniciant-se el 2001 quan el Parlament de Catalunya reconegué la cultura gitana com a pròpia del país; Després d'aquest reconeixement, el 2003 es va finalitzar l'*Estudi sobre la població gitana de Catalunya* elaborat per la Fundació Pere Tarrés, document que va ser emprat per establir les actuacions del primer Pla Integral del poble gitano 2005-2008 que s'havien de desenvolupar.

La FSG ha tingut una participació activa i col·laboradora en tot aquest període, essent membre de la Comissió Executiva, del Consell Assessor i formant part d'alguns grups de treball sectorials on professionals de l'entitat han pres part de manera activa com a experts.

En el marc de l'aprovació del nou Pla Integral del Poble Gitano 2009-2013 el Departament de Governació i Administracions Públiques acorda amb la FSG la prestació de servei d'assistència i suport tècnic en les línies estratègiques i dinamització del Pla Integral del Poble Gitano.

Aquesta col·laboració entre ambdues entitats es formalitza el 18 de maig de 2009, acordant-se la seva vigència des d'aquesta data fins el 31 de desembre del mateix any.

METODOLOGIA

L'acord de col·laboració que duu a terme la FSG en el servei d'assistència al Pla integral del poble gitano es materialitza amb la provisió d'un tècnic de l'entitat que ha treballat conjuntament i directa amb l'equip de la Unitat d'Atenció del poble gitano, depenent de la Secretaria d'Acció Ciutadana del Departament.

El procés de selecció d'aquest tècnic va ser conjunt entre la FSG i el responsable de la Unitat d'atenció del poble gitano, ja que l'entitat col·laboradora va facilitar al responsable del Pla integral del poble

“La tasca de d’assistència s’ha centrat principalment en diverses activitats a dos nivells principalment: proporcionar suport tècnic a l’equip del Pla integral del poble gitano; realitzar informes i memòries”

gitano una selecció de candidats segons el perfil i les funcions que requerien. Tot i així la decisió última en l’elecció del tècnic de suport al Pla integral va correspondre al seu responsable.

En tot moment la direcció de les línies d’actuació a seguir en aquest suport tècnic ha estat marcada per el responsable del Pla integral del poble gitano, establint les tasques a desenvolupar així com el grau d’execució i d’assumpció de responsabilitats en les actuacions. Així es va estipular des d’un primer moment.

ACTIVITATS DESENVOLUPADES

Abans de descriure les activitats desenvolupades assenyalar que durant 2-3 setmanes va realitzar-se per part de l’equip de la Unitat un període d’acollida, formació interna i traspàs d’informació sobre el marc teòric i pràctic en què es desenvolupa el seu treball diari, que va ser molt valuós per l’assumpció de les tasques, l’assoliment amb major eficàcia dels objectius plantejats, així com per facilitar l’adaptació al lloc de treball del nou tècnic de suport.

La tasca de d’assistència s’ha centrat principalment en diverses activitats a dos nivells principalment: proporcionar suport tècnic a l’equip del Pla integral del poble gitano; realitzar informes i memòries.

● Suport tècnic a l’equip del Pla integral del poble gitano

► Recolzament en la revisió del document definitiu del Pla integral del poble gitano a Catalunya 2009-2013.

Es va realitzar conjuntament amb altres membres de l’equip tècnic del Pla integral, revisant el redactat el nou Pla integral, especialment la versió catalana.

► Assistència tècnica en el projecte “Museu Rrom de Catalunya”.

Es tracta d’un dels projectes i iniciatives sorgides arran del funcionament d’aquests anys dels òrgans que conformen el Pla integral del poble gitano i en el que s’ha donat protagonisme en la seva posada en marxa a gitanes, gitanos i entitats socials.

En aquest aspecte la Unitat d’atenció al poble gitano ha tingut una important funció de lideratge en les activitats realitzades i en la coordinació dels diferents professionals i agents participants en el projecte.

El “Museu Rrom de Catalunya” ha estat plantejat en format interactiu perquè a través d’Internet pugui ser una eina utilitzada per qualsevol i donar a conèixer a la població gitana a Catalunya des d’una perspectiva més integral i rica, allunyada de les imatges estereotipades que encara romanen en la societat.

L’assistència tècnica ha comprès mesos de feina i ha tingut diverses fases. En una primera fase, la més carregosa, ha consistit en la revisió de tots els continguts del museu (text escrit, fotografies, imatges, vídeos, etc.), així com la configuració estètica i l’estructura dels continguts per determinar aquells aspectes que podien millorar-se.

La quantitat d’informació que conté el Museu és considerable ja que comprèn 9 seccions temàtiques amb diverses subseccions.

En tot aquest procés s'ha comptat amb les aportacions realitzades per la resta d'integrants de la Unitat d'atenció del poble gitano així com, en determinats aspectes concrets, de l'opinió d'altres professionals externs.

Paral·lelament a tot aquest procés, es va dur a terme una reunió i un contacte continuat amb la persona que va coordinar com a personal extern el projecte, perquè realitzés el traspàs total del que va realitzar.

Com a resultat d'aquest procés es va determinar la reformulació d'algunes seccions i la creació d'altres, es van revisar tots els textos que es mantindrien, tant ortogràficament com gramaticalment, així com el llenguatge perquè no fos discriminatori pel que fa al gènere.

També es van formular noves propostes d'estètica visual per plantejar-les a l'equip tècnic del disseny de la pàgina web, als tècnics de la Universitat Oberta de Catalunya.

En una segona fase, amb la tècnica responsable del projecte, es va procedir a la distribució de les tasques pendents, a prioritzar les més rellevants i a determinar els objectius, tot establint un calendari d'activitats.

» Suport en la preparació de la Jornada de treball i presentació del nou Pla integral del poble gitano 2009-2013.

Es va dur a terme un seguit d'actuacions de suport a la responsable de la jornada en temes de logística, com el referent a la preparació dels materials necessaris per a entregar als participants en la Jornada.

Durant el dia de la Jornada també es va donar suport en totes aquelles tasques requerides, com en la recepció dels participants, suport a altres funcions de la Unitat, etc.

» Recolzament en la configuració definitiva dels experts participants en els grups de treball del nou Pla integral del poble gitano 2009-2013.

Amb la preparació del nou període de participació 2009-2013 en els grups de treball, es va donar suport a la tècnica responsable del tancament definitiu dels experts participants, provinents la majoria d'ells de les associacions gitanes i entitats que treballen amb població gitana.

En aquest sentit es va confeccionar el llistat d'experts, així com altres tasques de gestió com la seva confirmació telefònica dels participants, la redacció de les resolucions de participació, etc.

» Recolzament en les modificacions realitzades en el curs de romanó.

El curs de romanó és una activitat de continuïtat i d'èxit de totes les actuacions dutes a terme en el marc del Pla integral del poble gitano.

No obstant, aquest any el seu inici s'ha ajornat per causes sobrevingudes. Es va donar suport logístic a la tècnica responsable de la formació per tal de contactar telefònicament amb tot l'alumnat inscrit per comunicar-s'ho.

● Realització d'informes i memòries referents a determinades actuacions del Pla integral

» Seguiments a projectes d'entitats executats durant l'any 2009 en el marc del Pla integral del poble gitano

És una de les tasques en què s'ha materialitzat gran part del suport tècnic a la Unitat d'atenció al poble gitano.

“Com a resultat d'aquest procés es va determinar la reformulació d'algunes seccions i la creació d'altres, es van revisar tots els textos que es mantindrien, tant ortogràficament com gramaticalment, així com el llenguatge perquè no fos discriminatori pel que fa al gènere”

En tot aquest procés ha hagut diferents fases: el disseny del seguiment, la concreció del pla de treball, l'estudi previ de l'entitat i el projecte, visita a l'entitat i realització de l'informe de seguiment.

El disseny del seguiment es va adaptar als paràmetres generals que es van establir des de la direcció de la Unitat d'atenció al poble gitano, bàsicament que s'havia de restringir a una visita per entitat.

Aquest fet comportava que en una sola entrevista s'hagués de recopilar el màxim d'informació i que aquesta fos útil per les funcions valoratives perseguides.

En aquest sentit es va optar per el format d'entrevista semiestructurada i es va confeccionar una guia-qüestionari amb preguntes obertes referents a determinats paràmetres a tenir en compte en qualsevol tasca avaluativa –d'eficàcia, d'eficiència, de pertinença, d'impacte i de viabilitat del projecte–, qüestions referents a la situació i context general a tenir en compte en la formulació del projecte, als anomenats factors de desenvolupament –a polítiques

de recolzament al projecte, a la capacitat institucional per executar-lo, als aspectes socioculturals valorats, a l'enfocament de gènere i als factors econòmics– i d'altres descriptius sobre el projecte i d'autovaloració de l'entitat sobre la seva execució.

També se'ls hi va donar l'oportunitat de realitzar una valoració general del funcionament del Pla integral del poble gitano, analitzant si estan en sintonia amb la línia d'actuació que ells mateixos des de l'entitat tenen previst seguir.

En la concreció del pla de treball es va estipular des de la direcció de la Unitat d'atenció al poble gitano que els projectes sobre els que es realitzaria el seguiment serien aquells que des del Departament han rebut una subvenció anual, deixant de banda els projectes amb una temporalitat pluriennal.

Així se'ns va fer entrega d'un llistat de 33 projectes de 33 entitats diferents, dels quals es va arribar a l'acord de seleccionar-ne 11, aquells que rebien per part del Departament una subvenció econòmica més elevada.

Un cop concretat l'objecte de seguiment i disposar de l'eina que s'utilitzaria per el mateix, es va procedir a realitzar l'estudi previ de l'entitat i el projecte en qüestió, amb la finalitat de recopilar tota aquella informació de rellevància a tenir en compte tant en l'entrevista com en l'anàlisi posterior.

En aquesta fase es va analitzar tota la documentació que de cada entitat i projecte disposava la Unitat d'atenció al poble gitano, com altres informacions que hi havia a Internet.

Tota la informació rellevant es va recollir en un formulari, el qual s'ha utilitzat de suport durant les diferents entrevistes.

Aquests estudis previs s'han anat realitzant un cop s'han concretat les diferents entrevistes amb les entitats, prèviament a la seva realització.

Les entrevistes, que s'han donat durant la visita a les diferents entitats en la majoria dels casos, han durat aproximadament d'entre 1-2 hores, adaptant-nos als dies i franges horàries proposats per les entitats.

Durant les mateixes s'ha buscat establir una relació de proximitat i de transparència vers la finalitat de la visita. A més s'ha donat una absoluta llibertat a les persones entrevistades perquè realitzessin les aportacions i valoracions que creguessin oportunes.

Un cop realitzada la corresponent visita s'ha realitzat un informe de seguiment, en el que consta una descripció sobre l'execució del projecte i del context en què es desenvolupa (àmbit geogràfic, recursos similars desenvolupats a la zona, relació de les activitats desenvolupades per l'entitat en períodes anteriors).

En l'informe també es realitza un anàlisi dels punts forts i febles del projecte i l'entitat, així com recomanacions d'actuació a tenir en compte per part de la Unitat d'atenció al poble gitano amb l'entitat.

També s'anota en un apartat específic la valoració realitzada per l'entitat vers el funcionament general del Pla integral del poble gitano.

Aquestes informes s'han realitzat des d'un punt de vista totalment imparcial però tenint en compte que són esbiaixats, ja que un anàlisi més complert hagués requerit tenir en compte altres variables, així com la informació donada per altres actors (administracions públiques col·laboradores en el projecte, beneficiaris/es directes, altres entitats i agents del territori, etc.).

Tot i així ha estat una via útil per obtenir informació sobre l'esdevenir de l'entitat i perquè quedi palesa la seva visió sobre la tasca diària que duen a terme.

Tota aquesta informació ha estat entregada directament al responsable de la direcció de la Unitat d'atenció al poble gitano i pot ser d'utilitat al personal tècnic responsable del suport i seguiment a entitats.

► Realització del informe de la Unitat d'atenció al poble gitano de Catalunya donant resposta a les preguntes parlamentàries presentades el mes de setembre

El grup parlamentari del Partit Popular de Catalunya va presentar 240 preguntes parlamentàries circumscrites bàsicament sobre les actuacions desenvolupades en l'anterior Pla integral 2005-2008 i alguna referent al vigent Pla integral 2009-2013.

A la Unitat d'atenció al poble gitano va arribar l'encàrrec de realitzar un informe orientatiu sobre cadascuna de les qüestions plantejades. Les preguntes parlamentàries estaven distribuïdes en 4 blocs temàtics, dels quals conjuntament amb una altra tècnica de la Unitat es va realitzar l'informe.

Específicament, es va donar resposta a les preguntes parlamentàries referents als blocs temàtics "Partides pressupostàries globals i de cada departament invertides en el Pla Integral del poble gitano" i "Grau de participació durant l'execució del pla de determinades entitats participants en la seva formulació".

► Realització d'un informe en el marc del projecte "Museu Rrom de Catalunya", sobre drets d'autor i drets d'imatge

Una de les qüestions a aclarir per la Unitat d'atenció al poble gitano és la determinació del marc legal pel que fa a drets d'autor i drets d'imatge de les imatges, fotografies, il·lustracions, vídeos, així com qualsevol altra tipus d'obra que a introduir al Museu virtual.

En aquest àmbit es va realitzar un anàlisi jurídic sobre la situació actual en la matèria, tenint en

compte la normativa vigent, jurisprudència i altres documents vinculats.

En aquest document es van assenyalar unes conclusions, unes recomanacions d'actuació, així com aquelles qüestions en què el límit legal és controvertit i sobre les que cal un anàlisi en major profunditat, que van ser enviades als Serveis Jurídics del Departament.

▮ **Recolzament en la realització d'informes per el programa – IRPF 2009 (Comunitats Autònomes)**

Amb la funció general de donar suport al funcionament diari de la Unitat d'Atenció al poble gitano es va realitzar, conjuntament amb la tècnica responsable d'aquesta tasca, valoracions a determinades entitats tenint en compte la fitxa tècnica de l'entitat.

▮ **Realització de borradors d'inauguració i clausura per la Jornada de treball de presentació del Pla integral del poble gitano 2009-2013**

Una de les activitats per la Jornada va ser la sistematització d'aquelles actuacions que s'han desenvolupat amb èxit en l'anterior període de desenvolupament del Pla, emmarcant-les en les polítiques integrals portades a terme a nivell europeu.

En aquest sentit es van realitzar esquemes de contingut per els ponents responsables en la Jornada.

PROGRAMA PROINFÀNCIA D'AJUTS SOCIALS A L'INFÀNCIA DE L'OBRA SOCIAL LA CAIXA

ANTECEDENTS I JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

La Fundació Secretariado Gitano col·labora com a gestora de béns del Programa Proinfància a Catalunya des de l'any 2007 i com a gestora de serveis des del 2008.

Pel que fa a béns es tramiten ajuts d'alimentació i higiene infantil, d'equipament escolar, d'ulleres i d'audiòfons i, pel que fa referència als serveis es porten a terme ajuts de reforç educatiu a diferents centres escolars de Catalunya.

Al curs 2008-2009 es varem començar a desenvolupar els serveis de reforç educatiu als barris de Sant Cosme (el Prat de Llobregat) i de Can Puiggener (Sabadell), ambdós barris on històricament la FSG ja ha intervingut en l'àmbit educatiu i d'inserció laboral, existint així una xarxa social de col·laboració entre la FSG i altres agents de l'administració pública i dels serveis privats.

OBJECTIU GENERAL

Cobrir les necessitats bàsiques de les famílies en risc d'exclusió social o en situació de pobresa i afavorir-ne els processos d'integració social de les mateixes

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Crear un servei de reforç educatiu al barri de Sant Cosme del Prat de Llobregat i al barri de Can Puiggener de Sabadell

- Afavorir la normalització educativa dels alumnes del barri de Sant Cosme del Prat de Llobregat i del barri de Can Puiggener de Sabadell per aconseguir taxes més altes d'èxit acadèmic en les diferents etapes de l'educació obligatòria
- Participar a les coordinacions i espais de treball en xarxa i comunitari dels territoris on es desenvolupin els reforços educatius
- Integrar els ajuts Proinfància dins del treball socioeducatiu i sociolaboral de la FSG, i implementar-les a partir d'una metodologia basada en l'atenció integral
- Atendre situacions de pobresa i d'extrema urgència econòmica i social

POBLACIÓ BENEFICIÀRIA

- Famílies en risc d'exclusió social o en situació de pobresa.
- 289 ajuts tramitades
- 213 beneficiaris (77 beneficiaris de l'ajut de reforç educatiu i 136 beneficiaris d'ajuts de béns).

TIPUS D'AJUTS	Nº	TOTAL D'AJUTS DE BÉNS I SERVEIS	Nº	TOTAL AJUTS
Alimentació infantil	44	Ajuts de béns	180	289
Higiene infantil	44			
Equipament escolar	91			
Ulleres i audiòfons	1			
Reforç educatiu	109	Ajuts de serveis	109	
TOTAL BENEFICIARIS D'AJUTS DE SERVEIS				77
TOTAL BENEFICIARIS D'AJUTS DE BÉNS				136
TOTAL BENEFICIARIS				213

METODOLOGIA

Es pretén assolir un intervenció el més integral possible, fomentant el treball en xarxa en totes les actuacions que es desenvolupen.

En aquest sentit els ajuts Proinfància esdevenen un suport al treball socioeducatiu i sociolaboral dels

programes que la FSG executa, adaptant-se a les línies metodològiques que guien les actuacions de la FSG: atenció integral, treball en xarxa, treball de carrer, proximitat i interculturalitat.

ACCIONS DESENVOLUPADES

- Projecte “Reforç educatiu al barri de Sant Cosme del Prat de Llobregat”
- Projecte “Reforç educatiu al barri de Can Puiggener de Sabadell”
- Tramitació d'ajuts de béns Proinfància al programa “Acompanyament social a famílies gitanes procedents de l'est d'Europa”
- Tramitació d'ajuts de béns Proinfància al programa *Acceder*
- Tramitació d'ajuts de béns Proinfància a espais de la xarxa social dels territoris on treballa la FSG

VALORACIÓ I CONCLUSIONS

Els ajuts de béns Proinfància han permès atendre durant el 2009 situacions d'emergència i de pobresa i cobrir les necessitats bàsiques de 136 nens i nenes.

Els ajuts de reforç educatiu han permès continuar treballant en la línia de promocionar des de l'educació a les persones gitanes: 77 nens i nenes s'han beneficiat d'un servei de reforç educatiu integral en el que han pogut reforçar tant el currículum escolar (millorant així els resultats acadèmics) com les seves capacitats i habilitats socioeducatives.

L'assistència mitjana al servei de reforç educatiu ha estat d'un 85%. Es tracta d'un percentatge elevat que ens demostra la idoneïtat de continuar treballant en aquesta línia.